

Ho nín-yání vūahũ na ó o Piere túara

Vūahũ túaró nūhũ

O Piere nín-yání vūahũ ó o túara nɔn 6a kèrètíewa na saawaa wi ho Azii Minere kãna búí yi. Nún-sí lé o Poole, tàá bíà làa wo páanía sá á zéenia le Dónbeenĩ bío làa ba, á 6a tàráa mu yi. Ba núpua fù wee bàká 6a yi, á wee beé 6a lò bío 6a dó mí sía o Yeesu yi bío yi. Lé bũn te bío ó o Piere túararãa ho vūahũ na kà nɔn 6a yi, á henía 6a sía, à 6a yara sí a Yeesu *Krista, à wé fárá tĩn le lònbee pãahũ, làa bío ó o Yeesu na bío nɔn 6a kãníanãa á wórãa mu. O Piere leékaa 6a làa bío le Dónbeenĩ kãníanãa 6a, làa bío le wó á 6a yúrãa le síidéro o Yeesu Krista hómú là a vèeró pànká yi, á dó mí sía wee lòní binbirĩ. O henía 6a sía bèra a na, à 6a wíoka fání mí yío, à 6ua míten sese 6a páaníló là a Krista bío yi. Bío ó o Yeesu 6uannãa míten le lònbee lè mí síiwà na yú a yi, lé bũn 6àn síi á 6arén mún ko 6a bè yi. O Piere nɔn le zéeni lè mí síiwà 6a yi, bèra a na à 6a zũrín mín 6uaró mu bío 6úen6úen yi, à bíà yí zũ le Dónbeenĩ wé mi mu, à bán mún tà le Dónbeenĩ bío, à wé 6úaaní le.

Le tɛɛni

¹ Inén Piere na lé o Yeesu *Krista tonkaro lé mi wee túa ho vūahũ na kà. I wee túa ho á à na bíà le Dónbeenĩ hueekaa wó lè mí nípomu yi, na saawaa wi mu nĩ-hãmu yi ho Põn, lè ho Kalasii, lè ho Kapadoosi, lè ho *Azii, lè ho Bitinii kãna yi. ² O

Maá Dónbeenĩ hueekaa mia á héhaa làa bïo le fèra le mí ì wé làa bũ, á wó mia lè mu nĩpomu na bïo sã le yi mí Hácírí pànká yi. Le wó mu bèra a na ò o húmú ho *kùrùwá wán pànká yi, à mi wé 6a nùpua na wee ce le Dónbeenĩ yahó, à wé wé bïo ó o Yeesu Krista le mi wé. Le le Dónbeenĩ wíoka wé wé mí sãamu làa mia, à wíoka wé na mí héerá mia.

Wa siadéro à lòní ho kãnló bïo

³ Mi wa 6uaaní le Dónbeenĩ, dén lé wa Núhũso Yeesu *Krista 6àn Maá. Le minka tentemu bïo yi, á le wó á wa yú le mukõn-finle o Yeesu Krista na lá húrun na á le vèniá pànká yi. Lé bũn bïo yi á wa dó wa sĩa wee lòní làa sòobéε, ⁴ á pannáa bïo bïo sã le nĩpomu yi na le bàrá ho wáayi ká làa mia. Bũn bïo so yí máa yáa, timu mía mu yi, mu yí máa yèrémá. ⁵ Bïo mi dó mi sĩa le Dónbeenĩ yi, á le dànló pan mia, bèra a na à mi yí ho kãnló, hĩa bïo wíokaa vó díá pan mí zééníló ho ðímíjána vé nònzon. ⁶ Lé bũn bïo yi, á mi wee zãmakaráa làa sòobéε, hàrí ká le lònbee lè mí síiwá wee yí mia hã laà na kà wán ho pòn-za yi. ⁷ Ho sãnú yáá lé mu bïo na wee yáa. Εε ká ho màhá pá wee wé pá ho dõhũ yi, à zũrnáa le ho lé ho sãnú binbirĩ. Lé kà síi á minén siadéro le Dónbeenĩ yi na bïo jũhũ wi làa sòobéε po ho sãnú 6àn kúará mún ko lè ho khénló, à zũrnáa le mi dó mi sĩa binbirĩ le yi. Ká mi siadéro le Dónbeenĩ yi fará tĩna, á pãahũ na ó o Yeesu Krista khíi 6ueé zéení míten yi, á mi ì yí le khòonii, lè ho cùkú, lè le kònbi. ⁸ O Yeesu mu á mi yí mɔn, à mi jɔn pá wa a. Hàrí bïo mi pá ðĩn yí máa mi a mí cúee, à mi dó mi sĩa wo yi. Lé bũn nɔn á mi wiráa le sí-wεε yi làa sòobéε. Dén sí-wεε so bïo á yí

dà máa bío. ⁹ Mi wi le sí-wεε yi, lé bío mi dó mi sía o Yeesu yi ó o kǎnía mia.

¹⁰ Le Dónbeenĩ jì-cúa fεεrowà yánkaa cincíra ho kǎníló mu bío làa sòobéε, á fεera hã jì-cúa na bío cìran mu sãamu na le Dónbeenĩ le mí ì wé làa mia. ¹¹ O Krista Hácírí* kera lè ɓa jì-cúa fεεrowà mu, á le lònbee na ó o ò kǎa yi, lè ho cùkú na ó o ò yí mu ɓàn món, á le Hácírí mu fèra zéénia bío làa ba. A ɓa cà lè mí sòobéε à zǔn mu wéró pǎahũ, làa bío mu ù wéráa sí. ¹² A mu zéénia làa ba le mu bíowa mu ɓàn jì-cúa na ɓa wee fεε á bío yí cìran ɓarén mí bεere, ká mu lé minén á mu cìran. A lé ɓun á ɓia wee bue le ɓín-tente hã laà na kà wán á zéénia làa mia lè le Dónbeenĩ Hácírí na ló ho wáyì pǎnká. Ho wáyì tonkarowà yàá mún sía vá à ɓa zǔn mu bío mu.

Bío le Dónbeenĩ nìpomu ko ɓa ɓua lè miten

¹³ Lé ɓun nɔn, à mi wǎa fání mi yìo le Dónbeenĩ tonló sáró bío yi, à zǔn miten ɓuaró. Mi dé mi sía làa sòobéε à lòní mu sãamu na le è wé làa mia o Yeesu *Krista ɓíní ɓuen nònzoñ. ¹⁴ Bío mi lá ðin yí zǔ le Dónbeenĩ bío yara á bío mi sía lá wé vá wéró yi na yí se á mi wǎa día, ká mi wé wé bío le Dónbeenĩ le mí wé. ¹⁵ Le Dónbeenĩ na von mia á wee ce, á minén mún wé ɓa nùpua na wee ce le yahó mi bío ɓúenɓúen yi. ¹⁶ Mu bon, mu túara le Dónbeenĩ ɓióní vǔahũ yi kà síi: «Mí keñ mu cemu yi, lé bío á ìnén wee ce.»†

¹⁷ Bío ká mi wee fio, à mi ve le Dónbeenĩ lè mìn Maá, dén na yí máa hueeka ɓa nùpua mín yi, le wee cítí ɓa ɓúenɓúen à héha làa bío ɓa nǐ-kéní

* **1:11** Krista Hácírí: O Krista Hácírí na bío bía hen lè le Dónbeenĩ Hácírí lée dà-kéní † **1:16** Mi loñ Levii nùwǎ vǔahũ (Lévítique) 19.2

kéní wó. Le yí máa hueeka 6a mín yi. Awa, á mi 6ua miten à zéení le mi wee kǎnbi le Dónbeenĩ ho pǎahũ na mi ì wé ho tá wán yi. ¹⁸ Le Dónbeenĩ léra mi júná bǐo mi lá wee 6ua lè miten yi, bǔn na mi kenía mǎn maáwà cǎn na jǔhũ mía. Mi zǔ le mu yínǎn le wárí tàá ho sǎnú na wee yáa á le wó làa bǔ. ¹⁹ Bùéé, o Yeesu Krista, yǎ ka lòn muini pioza na á fíanĩ woon mía yi, lé wón cǎni na bǐo jǔhũ wi binbirĩ pànká yi á le léraráa mi júná. ²⁰ Le Dónbeenĩ fèra léra a mu bǐo yi, ká bǐo búí dǎn yí léra, á hǎ pǎnna véení na kà yi, ó o *Krista mu wǎa zéeníá míten minén bǐo yi. ²¹ Lé o Krista bǐo yi á mi dóráa mi sǎa le Dónbeenĩ yi, dén na vèeníá wo á dó ho cùkú yi. Lé bǔn wó á mi dóráa mi sǎa le Dónbeenĩ yi wee lóní bǐo le le mí ì wé.

²² Ho tǔiá poni bíonĩ na mi bò yi lé dén nǎn á mi wee ceráa le Dónbeenĩ yahó, bèra a na à le waminĩ binbirĩ kéń mia. Awa, á mi cén wań mín làa sòobéé lè hǎ yiwa na wee ce. ²³ Mu bon, mi wǎa bǐnía ton, ká mi màhá yínǎn nùpua na ton à bǐo sǎ mu húmú yi. Lé le Dónbeenĩ bíonĩ na wi bǐn fǎéé pànká yi á mi tonnáa, dén na wee na le mukǎnĩ binbirĩ. ²⁴ Mu bon, mu túara le Dónbeenĩ bíonĩ vǔahũ yi ká síi:

«Ba nùpua búenbúen ka lè le júní bǐo síi,
á ho cùkú na 6a wee yí ka lè le pǔilè bǐo síi.

Le júní wé he, à le pǔilè di,

²⁵ ká a Nǔhũso bíonĩ dén wi bǐn fǎéé hǎ lúlúio na jii
mía yi.»†

Dén bíonĩ so lé le bín-tente na buera nǎn mia.

---

† 1:25 Mi loń Ezayii vǔahũ 24.25

2

¹ Awa, á mi khi mu sũnsũmámu lè mí sǐwà yi. Mi wé yí fũaa sabioní hùúu, mi yí wé nǐ-khàwa, mi wé yí dí yandee hùúu, mi wé yí n̄u n̄upua à yáa 6a yènnáa. ² Mi wań le Dónbeenĩ bionĩ mí dòn làa b̄o 6a kúnkúzàwa waráa mi nuwà yoomu b̄o s̄i, bèra a na à mi dǎ le Dónbeenĩ b̄o dǎnĩ yi mi kǎn̄lò b̄o yi. ³ Mu bon, mi zũna b̄o ó o Nùhũso seráa.

Bĩa dó mí s̄ia le Dónbeenĩ yi lé le n̄ipomu

⁴ Mi vá 6uee 6úe o Yeesu yi, wón na lé le mukǎnĩ 6anso, na ka lòn huee na 6a n̄upua pǎ día, ká lé lerén á le Dónbeenĩ màhǎ léra, le b̄o n̄uhũ wi le c̄s̄n làa sòobéε. ⁵ Minén mún le mukǎnĩ wi yi, á mi mún ka lòn huua. Awa, á mi día le le Dónbeenĩ khuii mia soráa le z̄i na le Dónbeenĩ Hácírí wi yi, à wé le *Dónbeenĩ yankarowà na wé è ya hǎ muiní làa b̄o le Dónbeenĩ Hácírí mu le mu koráa, h̄ia le wé è tà b̄o o Yeesu *Krista b̄o yi. ⁶ Mu bon, b̄o kà lé b̄o túara le Dónbeenĩ bionĩ v̄uahũ yi: «Mi loń, † léra le huee na wee 6ua ho soró d̄n̄í, d̄io b̄o n̄uhũ wi làa sòobéε, á à bàrá ho lóhó na 6a le *Sion yi. Yia á à dé mí s̄i le yi á n̄iyio máa dí hùúu.»* ⁷ Awa, á minén na wǎa dó mí s̄ia o Yeesu yi, minén á à yí le k̄n̄bii. Ká b̄ia yí dó mí s̄ia wo yi, á mu túara: «Le huee na 6a so-sowa lá pǎ día lé d̄io h̄ia b̄in̄ia 6ueé 6uan ho soró d̄n̄ía.»† ⁸ A mu mún túara: «Le lé le huee na wee k̄k̄n̄ wán, ho 6úaa hó na wee lùwá a n̄upue».‡ Bán wee k̄k̄n̄ le wán lé b̄o 6a pǎ le Dónbeenĩ bionĩ b̄o. A b̄n̄ lé b̄o mún s̄á

---

* **2:6** Mi loń Ezayii v̄uahũ 28.16 † **2:7** Mi loń Lení v̄uahũ (Psaumes) 118.22 ‡ **2:8** Mi loń Ezayii v̄uahũ 8.14

6a yi. ⁹ Εε κά minén bán lé mu n̄pomu na léra, á lé 6a yankarowà na b̄io s̄a a b̄εε yi. Mi lé ho s̄í na wee ce le Dónbeen̄i yahó. Le Dónbeen̄i wó mia lè mí n̄pomu, bèra a na à mi bue le bè-beera na le wó b̄io, dén na léra mia le t̄ibirí yi á dó mí khoomu na b̄àn s̄í mía yi. ¹⁰ Mi yánkaa lá yín̄oí Dónbeen̄i n̄pomu, cá h̄ã laà na kà wán á mi w̄ãa lé le n̄pomu. Le Dónbeen̄i lá yí máa wé le h̄ii làa mia, cá h̄ã laà na kà wán á le wee wé le làa mia.

Mi 6ua miten sese b̄ia yí z̄ũ le Dónbeen̄i t̄fahũ

¹¹ Minén na á ĩ wa làa s̄òob̄εε, mi lé 6a n̄i-h̄ãní ho tá wán na kh̄ii lé á à lén. Á ĩ wee hení mu ù na mia, à b̄io 6a n̄upua s̄ia wee vá yi na yí se, b̄io wee yáa o n̄upue muk̄ãní binbirí b̄io à mi kh̄ennáa. ¹² Mi 6ua miten sese b̄ia yí z̄ũ le Dónbeen̄i t̄fahũ. Mi 6ua miten làa b̄ũn, bèra a na cá 6a wee yáa mi yèni le mi lé 6a bè-kora wérowà, à 6a mi mi wén-tentewà, à dé ho cùkú le Dónbeen̄i yi p̄ãhũ na á dén ñ z̄éení miten làa ba yi.

Le k̄ãnbi na ko lè ho p̄anká ya-díwá

¹³ Mi wé liiní miten na ho p̄anká ya-díwá 6úen6úen yi mi páan̄íló là a N̄uh̄so b̄io yi. Mi wé liiní miten na a b̄εε yi, wón á wi 6a 6úen6úen n̄uh̄ũ wán, ¹⁴ à mún wé liiní miten na 6a n̄únása yi, bán na ó o wee tonka à 6a beé b̄ia wee wé mu bè-kora lò, cá 6a wíoka b̄ia wee wé mu b̄io na se yènnáa. ¹⁵ Mu bon, b̄io s̄í le Dónbeen̄i yi lé à mi wén-tentewà b̄io yi, à b̄ia wee b̄io h̄ã b̄in-conconwà na yí z̄ũ le d̄εε à yí d̄ãn b̄io b̄io 6úí mi d̄ãní yi. ¹⁶ Mi 6ua miten lè 6a n̄upua na wi miten b̄io s̄í. Cá mi màh̄ã yí bè b̄ũn yi à wé wéráa mu bè-kora. Mi wé le Dónbeen̄i ton-sáwá binbirí. ¹⁷ Mi

wé kǎnbi 6a nùpua búenbúen, à wań mǎn zàwa lè mǎn hǎnni kèrètíewa. Mi wé hézón le Dónbeenĩ, à wé kǎnbi o bée.

Mi ko mi wé tà le lònbee yi là a Krista bǐo sǐi

¹⁸ Minén ton-sáwá, mi wé bè mi núnása bióní yi lè le kǎnbii binbirĩ. Mi wé yí wé mu làa bǐa sǐa se á wayika mí dòn, ká mi mún wé wé mu làa bǐa lònbee wi. ¹⁹ Mu bon, ká a nùpue wee hǐ mí sǐi le lònbee na lá yí ko le yí o yi le Dónbeenĩ kǎnbii bǐo yi, se mu lée bǐo na se. ²⁰ Ká 6a wee ha mia mu bè-kora na mi wó bǐo yi á mi hǎ mi sǐa, se bǔn so cùkú wi le? Eé ká 6a wee beé mi lò mu bè-tentewà na mi wee wé bǐo yi à mi hǎ mi sǐa, se bǔn lée bǐo na se le Dónbeenĩ yahó. ²¹ Lé bǔn wéró bǐo yi le Dónbeenĩ vonnáa mia, lé bǐo ó o *Krista mí beere mún lò bon mi bǐo yi. O wó mu zéenia làa mia, bèra a na à mi bè mu yi. ²² O yí wó bè-kohó yí mǎn, o yí fá sabéré yí mǎn. ²³ Ba nùpua là a, ká arén yí là nùpue. Bǐa beera a lò ó o yí là làa heere, ká a mǎhá dó mí bǐo le Dónbeenĩ níi yi, dén wee cíí 6a nùpua làa bǐo téréna. ²⁴ Orén mí beere lò bon wa bè-kora bǐo yi ho *kùrùwá wán, bèra a na à mu bè-kora dǎní yi à wa wé lòn nùpua na húrun, ká wa keń le mukǎní yi bǐo téréna wéró bǐo yi. Le lònbee na ó o lá lé dén weéra mia. ²⁵ Mu bon, mi lá ka lòn pia na vǔnun, éé ká hǎ laà na kà wán á mi wǎa yèrémáa 6uara mi paro cón, yǐa wee pa mi mukǎní bǐo.

3

Bǐo 6a hǎawa lè mí bǎrání ko 6a wé 6ua làa mǎn

¹ Làa bǔn sǐi á minén hǎawa mún wé liíní miten na mi bǎrání yi, bèra a na, ká mi bǎrání búí na pá

yí dó mí sĩa le Dónbeenĩ bionĩ yi á mən bïo mi wee ɓua lè miten, à bán dé mí sĩa le yi ká bionĩ yí bía yí nən ɓa yi, ² lé bïo ɓa wee mi bïo mi wee ɓua lè miten sese, làa bïo mi wee k̃nbiráa ɓa. ³ Mi yí le miten wíokaró à wé mi sãnía wíokaró, lòn júná páró, lè mu bè-zĩnia na wó lè ho sãnú, lè hã sĩ-sení zíló. ⁴ Ká mi le miten wíokaró à wé mi yiwa wíokaró, bũn na lé le sii na máa yáa, na wayi, na wi ho héerà yi. Bũn lé bïo bïo jũhũ wi le Dónbeenĩ c̃n làa sòobé. ⁵ Lé làa bũn á ɓa hãawa na dó mí sĩa le Dónbeenĩ yi, na bïo sã le yi yánkaa wee wíokaráa míten, ɓa yánkaa wee liiní míten na mí bárání yi, ⁶ là a hãa na ɓa le Sara bïo síi. Wón yánkaa wee bè bïo á ɓàn báa *Abarahaamu le o wé yi, á wee ve o le mí jũhũso. Minén á à wé wón Sara so mənmanía mu tentemu na mi wé è wé bïo yi, ká zãníi woon yí lunka mi yilera. ⁷ Minén báawa ɓèn mún zũn le mi hãnání na mi wiráa á pànkáwá tà mía. Mi wé ɓua ɓa sese, à wé k̃nbi ɓa, lé bïo ɓarén làa mia á à páaní ì yí mu hãmu na lé le mukãní binbirĩ. Mi wé wé ká síi bèra a na à bïo ɓúí yí bũmaka mi fioró.

Mi ko mi wé wé bïo téréna

⁸ Awa, á mi ɓúenɓúen le mi yilera wé dà-kéní, à zũn mín màkárí, à wañ mín. Mi wé ɓa nùpua na sĩa se, à wé liiní miten na mín yi. ⁹ Yia wé wó khon làa mia à mi yí wí mu kee. Yia wé là mia à mi yí là ɓànso. Mu bè-tentewà lé bïo á mi wé fan na mín yi. Mu bon, le Dónbeenĩ von mia bũn bïo yi, bèra à na à mi yí mu bè-tentewà na le dó mí jii le mí ì na mia.

¹⁰ «Mu bon, yia wa ò o keń le mukãní yi,
à sĩi wizooní wé se,
à ɓànso khi hã bín-kora bíoró yi,

à wé yí fùaa hã sabíoní.

11 Bànsò pǐ mu bè-kora wéró, à wé wé bǐo téréna,
à wé cà ho hээрà fээр.

12 Mu bon, o Núhũso wee pa bǐa wee wé bǐo
téréna bǐo,
o wee ní 6a fioró.

Ká bǐa wee wé mu bè-kora bán ó o pǎ bǐo.»*

13 Ká mi can mi kuio mu bè-tentewà wéró yi, á
nùpue so ò wé bè-kora làa mia le? 14 Hàrí ká le
lònbee á à yí mia bǐo mi wee wé bǐo téréna bǐo yi,
se mi núná sí. Mi yí zǎn bǐa dà à beé mi lò, à mi mún
yí lúnka mi yilera. 15 Ká mi 6uaaní a *Krista mi sía
yi, à zǔn le o lé o Núhũso. Mi wé wíoka miten, bèra
a na ká nùpue wé tùara mia làa bǐo mi dó mi sía
wee lòní bǐo, à mi dàñ zéení mu yara. 16 Ká mi

màhã wé wayíi miten à wéráa mu, lè le kǎnbii, lè
le yi na yí máa dè, bèra a na à bǐa wee bàká mia,
na wee là mia lé bǐo mi wee 6ua miten làa bǐo mu
koráa mi páaníló là a Krista bǐo yi, à hã nǐyio dí.
17 Mu bon, ká mu lé le Dónbeenĩ síi bǐo ò o nùpue
lò be bǐo ó o wee wé mu bǐo na se bǐo yi, bǔn sũaaní
bǐo le lònbee á à yí o mu bè-kora na ó o wee wé bǐo
yi.

18 Mu bon, o Krista mí bээрe lò bon 6a nùpua
6úen6úen bè-kora bǐo yi. Wón na yí wó bè-kohó
yí mǎn á húrún le cúekúee 6a bè-kora wéròwà bǐo
yi, bèra a na ò o dàñ 6ua mia varáa le Dónbeenĩ
cǎn. Ba 6ó a, ká a màhã vèera le Dónbeenĩ Hácíri
pánká yi. 19 Lé dén Hácíri so pánká yi ó o mún vaá
bueraráa le bín-tente nǎn bǐa wi 6a nǐ-hía lùe yi lòn
kàsósa. 20 Ba lé bǐa hǐa pǎ le Dónbeenĩ bǐo, á dén hã

* 3:12 Mi lorí Lení vǔahǔ (Psaumes) 34.13-17

mí sǐi 6a bǐo yi o Nɔwee won-beenǐ wíokaró pǎahǔ. O won-beenǐ mu á nǐ-kúii hǐa yí zon, léé nùpua nùwǎ hètǐn mí dòn, bán léé bǐa le Dónbeenǐ kǎnía mu ɲun-beenǐ yi. ²¹ Mu hǐa wee zéení ho *bátéè mù na wee kǎnǐ mia hǎ laà na kà wán bǐo. Ho bátéè mù yǐnɔ́n wa sǎnía timu á ho wee sɛɛ lén. Ho wee zéení le wa léé 6a nùpua na tà bò le Dónbeenǐ yi lè hǎ yiwa na wee ce. Bǔn wó o Yeesu Krista vèeró pànká yi. ²² O Yeesu mu yòora ho wáayi, á yòó wi le Dónbeenǐ nín-tǐánǐ. Le Dónbeenǐ wáayi tonkarowà lè hǎ pànkáwá 6úen6úen lè mí sǐiwà ó o wi ɲúhǔ wán.

4

Le mukǎn-fɛnle bio

¹ Bǐo ó o *Krista lò bon mí sǎnía yi kà sǐi, á minén mún le hǎ yilera mu sǐi kɛ́n mia. Mu bon, yǐa sǎnía lò bon, wón wǎa bǐnía mía bè-kora wéeni. ² A mi sǐi wizooní na mi ì wé ho tá wán á mi wǎa yí ko à mi wé wé bǐo mí sǐa wee vá yi na yí se, ká mi wé wé bǐo sǐ le Dónbeenǐ yi. ³ Mu bon, ho pǎahǔ na khǐina yi, á mi sòobáa wó bǐa yí zǔ le Dónbeenǐ sǐa bǐo. Mi lá wee wé mu koomu lè mí sǐiwà, á wee wé bǐo mí sǐa wee vá yi na yí se. Mi lá léé 6a ɲa-ɲuwà lè 6a dándíwá, á lá wee hǎ hǎ wǎnna, bǔn na le Dónbeenǐ ɲina. ⁴ Ká hǎ laà na kà wán á 6a wó coon bǐo mi yí lɛ́era mu koomu lè mí sǐiwà na 6a wee wé yi làa ba, á 6a wǎa wee là mia. ⁵ Ɛɛ ká 6a màhǎ khíi fɛɛ bǐo 6a wó tǔiá làa yǐa wíokaa mítén vó 6a yèn-vèeniasa lè 6a nǐ-hía cítíró bǐo yi. ⁶ Léé bǔn bǐo yi á le bín-tente mu buera nɔnnáa bǐa húrún yi. Mu léé bǐa húrún mu hǔmú na 6a nùpua 6úen6úen ko 6a

yí mu bè-kora bïo yi. Le buera non bèra a na à 6a yí le mukāñi binbirí le Dónbeenĩ Hácírí pànká yi.

Mi ko mi wé zūñ mìn buaró

⁷ Hen làa cīnú ká mu bïo búenbúen á à vé. A mi cén fání mi yïo à zūñ miten buaró, à mi wé dàñ fio. ⁸ Bïo ñúhũ wi làa sòobéé lé à mi wañ mìn lè mi sía búenbúen. Mu bon, mi wé sén mu bè-kora cèrèè díá.* ⁹ Yia wé van yia cón, ò o bua a sese, ká a yí khí mí kíó yi à wéráa mu. ¹⁰ Mu bïo wéró pànká na le Dónbeenĩ non mi ñ-kéní kéní yi á mi wé séení làa mìn. Ká mi wee wé kà síi, á mu tentemu lè mí síiwà na le Dónbeenĩ wó làa mia á mi ì dàñ ñ pa bïo sese. ¹¹ Yia le bionĩ bioró pànká non yi à wón wé bïo le Dónbeenĩ bionĩ na 6a nùpua yi. Yia léé ton-sá, à wón wé sá lè ho pànká na le Dónbeenĩ non wo yi, bèra a na à mu bïo búenbúen yi à ho cùkú bïo sï le Dónbeenĩ yi o Yeesu *Krista pànká yi, wón na ho cùkú lè ho pànká á bïo sã yi hã lúlúio na ñii mia yi. *Amiina!

Bïa lò wee be o Krista bïo yi ñún-sini bïo

¹² Minén na á ï wa làa sòobéé, mi yí le le lònbe-sūmúí na wee yí mia à bïo wé mia coon, à keñ lè le lá yí ko à le yí mia. ¹³ Mi yàá weé mi sía bïo mi lò wee be bïo yi làa bïo ó o *Krista lò bonnáa bïo, bèra a na ká a khíi zéenia miten mí cùkú yi, á mi sía mún ñ wa, á à zāmaka làa sòobéé. ¹⁴ Hen ká 6a nùpua wee là mia o Krista bïo yi, se mi ñúná sí, lé bïo le Dónbeenĩ Hácírí cùkúso á wi làa mia. ¹⁵ O búí mi tīahũ lònbee ñúhũ á yí ko à mu wé bïo á 6anso lé o ñi-búe, tàá kōnlo, tàá bè-kora wéro, tàá bïo á 6anso wee héé dé mí ñii hã tūiáwà na yí ciran

* **4:8** Mi loñ Wáhio vūahũ (Proverbs) 10.12

wo yi bïo yi. ¹⁶ Εε κά a búí màhã lò wee be bïo ó o lé o kèrètíε bïo yi, à bànso yí n̄iyi mu bïo yi. Bànso yáá dé le Dónbeenĩ b̄arákà bïo 6a wee ve o là a kèrètíε bïo yi. ¹⁷ Mu bon, le cítii fló p̄ahũ d̄on, á le n̄on̄ n̄ búaká lè le Dónbeenĩ n̄ipomu. Ká le wee búaká lè warén na lé le n̄ipomu, á b̄ia p̄á yí dó mí s̄ia le Dónbeenĩ b̄in-tente yi bán bïo 6èn n̄ wé kaka coon? ¹⁸ «Ká b̄ia wee wé bïo t̄érinna wee k̄áa le lònbee lè mí s̄iŵà yi à fennáa, á b̄ia yí b̄ò le Dónbeenĩ yi lè 6a bè-kora wérowà bán bïo 6èn n̄ wé kaka coon?»† ¹⁹ Awa, á b̄ia lò wee be à héha lè le Dónbeenĩ s̄ii bïo wíoka wé wé bïo se. Ba w̄aa día mí bïo le n̄ii yi, dén na léra mu bïo búenb̄úen. Hen ká le dó mí j̄ii le mí ì wé bïo na, à le wé mu.

5

Ba ya-díwá zéenti na n̄on 6a yi bïo

¹ Hã laà na kà wán á ì b̄ionĩ yahó 6èn n̄ s̄í 6a ya-díwá na wi mi kuure yi. Inén mún lé o ya-dí lè 6a bïo s̄ii. I lé o s̄ééràsò le lònbee na yú a *Krista d̄ání yi, ó o cùkú na le Dónbeenĩ kh̄ii zéeni á 6a n̄upua á à mi á ì ì k̄eñ yi. ² Le Dónbeenĩ n̄ipomu na le k̄aráfáa mia na ka lòn pi-6oohũ á mi wé pa bïo sese. Mi wé yí wé mu lòn bïo na 6a k̄ik̄áa mia le mi wé, ká mi wé wé mu lé bïo mu ló mí s̄ia yi, à wé wé mu làa bïo le Dónbeenĩ le mu koráa. Mi mún wé yí wé mu le w̄arí c̄aró bïo yi, ká mi wé wé mu lè mí s̄ia búenb̄úen. ³ B̄ia le Dónbeenĩ k̄aráfáa mia á mi wé yí wé p̄anká wán lòn bá-z̄awa, ká mi wé wé bïo se, à 6a wé mi à bè yi. ⁴ Ká mi wee wé kà s̄ii, ká ȳia ka lòn pi-pa na wee pa wa búenb̄úen bïo kh̄ii búara, á mi ì yí le s̄aání na cùkú wi, d̄io máa yáa.

† **4:18** Mi loñ Wàhio v̄uahũ (Proverbs) 11.31

Le zéeni na yahó sã ba kèrètɛwa kuure bïo

⁵ Minén yàrówá mún wé bè 6a ya-díwá bioní yi, mi búenbúen wé liiní miten na mín yi. Mu bon. «Bia wee yòoní mítén á le Dónbeenĩ pã bïo, ká le màhá wee wé mí sãamu làa bĩa wee liiní mítén.»*
⁶ A mi cén liiní miten le Dónbeenĩ na dà mu bïo búenbúen yahó, bèra a na à le yòoní mia ho pãahũ na mu ko yi. ⁷ Mu bïo búenbúen na mi yilera wee lùnka bïo yi á mi dé bïo le Dónbeenĩ níi yi, lé bïo le wee pa mi bïo. ⁸ Mi zũn miten, à fání mi yïo, mi zúkúso na lé o *Satāni na ka lòn kúden na wé hée wunwún ká a muù, á wee cà yia ó o ò yí á à là. ⁹ Mi wíoka fará mi siadéro le Dónbeenĩ yi tĩnĩ, à sánsá a. Mi zũ le mĩn zàwa lè mĩn hĩnni kèrètɛwa na wi ho ðimĩjã yi mún lò wee be lè mi bïo síi. ¹⁰ Mi lò á à be ho pãn-za dèe yi. Eε ká le Dónbeenĩ ì wé á mi bïo búenbúen bĩnĩ ì wé se, á mi siadéro á à wíoka à fará à tĩn, le è dé ho pánká mia, le è wé á bïo búí máa dèké mia máa yí. Lé lerén wee wé mu bè-tentewà lè mí síiwà. Le von mia bèra a na à mi níni keń le cùkú na jii mia yi mi páaníló là a *Krista bïo yi. ¹¹ Ho pánká á bïo sã le yi féεε. *Amiina!

Le mónđen tɛení

¹² O Silivɛn, yia lé wàn za kèrètɛ na á ĩ láa yi, lé wón séení mi túararáa ho vɔn-za na kà. ĩ túara ho à henínáa mi sía, à zéení làa mia le le Dónbeenĩ sãamu binbirĩ bún lé bïo mi wi yi. ¹³ Ba kèrètɛwa kuure na wi ho *Babiloona yi hen, bĩa le Dónbeenĩ hueekaa lè mi bïo síi á wee tɛení mia. ĩ za Maaki mún wee tɛení mia. ¹⁴ Mi tɛení mín yi sese. Le ho hээрà à keń lè mi búenbúen na páanía là a Krista!

---

* 5:5 Mi loń Wáhio vūahũ (Proverbs) 3.34

Dónbeenì páaní fīnle vūahũ
New Testament in Buamu (UV:box:Buamu)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Buamu

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Buamu

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 30 Dec 2021
331a1641-e36a-5300-8cb1-c9476fcef9bf